

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VII. Fidem sive verbum Dei meritò in Scriptura sacra appellari
mensam, panem, vinum, lac, aquam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Quæ Scripturæ sacre utilitatem probè intelligentes SS. Patres. & ordinum Patriarchæ & institutores, admodum sollicitè in regulis suis lectionem, & meditationem libro tunc factorum constituerunt ac præcepterunt. & præfatum regulare illud nobis injungit particulare præceptum, & nobis illum proponit scopum, dum inquit: maneat singuli &c. nocte & die in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes, ut continuum exercitium nostrum esse debet. Scripturæ meæ dico cum oratione conjuncta.

Uc autem illa utilis & proficia sit, & fructus
juxta genus suum lapidissimos aferat, & gustum
anima suavissime oblectet, fidei quam diximus,
vivacitatem, tanquam nativo calore foventam, &
concoquendam, quod consilium non religiosis so-
lum, sed omni hominum statui est saluberrimum,
municatisque autem fluxioem que vim habet
diffusionis, & foras excurreat stetit, vasique
etiam ac mulus & dividus eos, qui educantur
pro captiuo & modo suo ad simplicem stabilem
que Dei scientiam benignè deducit. Itaq; & tori
& aqua & lacte, & vino, & meli divina spiritua-
liaque scripta, & verba comparantur, similique

CAPVT VII.

Fidem sive verbum Dei merito in
Scriptura sacra appellari mensam,
panem, vimum, lac, aquam.

Dicas mensas posuit DEUS pro refectione & convicio fervorum fuorum: unam sanctissimum Corporis & Sanguinis sui, & reliquorum Sacramentorum; iternam verbi Dei: Sicut autem in priori lacrosticum Christi Corpus, est alumen spirituale animarum, quo, ut in suo loco interius latius explicabitur, anima vites continuas concupiscentiae & vitiorum ardoribus consumptae, ac deperdite restaurantur & reparantur: quo in super divini saporis & dulcedinis suavitate in suo fonte degustata anima satiaritur: eodem proportione fervata, effectus producit verbum Dei, animam nutritio, oblectando, & satiando.

Menlam istam utramque in domo sua sic dis-
poluit DEUS ut ambas inter conmorans justas,
ab ista verbi Dei, pitorum affectuum, atque ope-
rum iustitiae Christiana, ut praecedenti capite ex-
pliicatum, acceptum lemen manducaret. Ab illa
vero sacerdoti Corporis & Sanguinis, cas-
tumque Sacramentorum, haurire fecunditatem,
& vitam quoque in perfectam Evangelice per-
fectionis etatem de virtute in virtutem paulatim
succrescat.

De utraque mensuram istatum, sibi veterum
tamen figurarum umbris, inquit Spiritus sanctus
Proverb. 9. Sapientia adiutorii sibi domum, excedit
columnas septem, immolarit victimas suas, in se-
psum posuit mensam suam, misericordias ancillas suas, ut
vocarent ad arcem, & ad mentem civitatis: si quis est
parvulus, veniat ad me, & insipientibus locuta est,
venite, comedite panem meum, & bibite vinum, quod
misericordia regi. Adiuvavit Christus Dominum sapien-
tiam incarnatam libi dominum, que est Ecclesia dei vivi,
excedit columnas septem, septem novae leges Sacra-
menta, quibus tanquam humilissima columnis
totum Ecclesiam adiudicium imposuit, sacrificium
obulsi pretiosissimum Corporis & Sanguinis sui,
vinum doctrinæ commuluit, neque enim in sua
pureitate, & claritate illud nobis erat propinquum,
sed obliterata, figuris, & similitudinibus,
secundum capacitas em nostram commixtum, &
temperatum, misit predicatorum & Apostolorum in-
vitare omnes gentes ad Ecclesiam & arcem eius,
que Christus habet ac denique dulcissima illa sapie-
tiae incarnata verba, quia parvulus & insipientibus
locuta est: Venite, comedite panem meum, & bibite
ad aquas, & qui non habebitis argenteum, proferate,
emite, & comedite, venite, emite absque argenteo, &
absoluta illa conmoratione virum & lac: quare ap-
penatis argenteum vestrum non in panibus, & Labo-
rem vestrum non in fauoris: quali diceret quoniam
usque extrema dementia, subtilitate vestre por-
tionem, in vanitates, que animam faciunt non pos-
sunt, stulti consumunt: venite, venite ad aquas vi-
vas, que cum impetu fluunt ex fonte Scriptura faciunt,
venite & repeuentis mensam poliam, men-
tam deliciis filium & abundantissimam, ubi
gratis uile ad satietatem epulemini, ubi cum
gaudio bibatis vinum, & lac, & omne quod desiderat
anima vestra: venite omnes, quia lumen hoc
omniquique haurire potest delicias magni & pati-
viam & infirmorum, debiles & fortes, incipientes &
proficientes, perfecti & imperfecti.

*Alla verbi DEI nomina fructusq;
multiplices. § 2.*

Alijs præterea nominibus quibus verbum Dei
in signatur, varios & excellentes effectus quoſ ſi-
dei divina lux in corde iuſti operatur, exprimit
Scriptura sacra, verum quia de his ex profecto non
traetamus, ſufficiat praecipuos quoſdā qui di-
ni eloquii vel lectione, vel auditione reportantur
fructus annexius, ut ad medicinalē iſum fon-
tem viva fide tam in advertitib⁹, quam in pro-
ſperitate properemus animosi.

Audiamus imprimis S. Hieronymum in pre-
mio, super Psalmos breviter, sed sententiositer eos e-
s. Hieron numerantem, *Omnia*, inquit, *qua homini dirigendo*
in proam utilia sunt, hic inveniuntur *5 hic enim omnis Iesus,*
super Psal omnusq; etas in strutur: hic habet infans quid lacet;
per quid lauet, adolescentis quid corripat, juvenis
quid sequatur, senior quid precetur: ille disset semina
pudicitiam, pupilli invenient pietatem, vidua ju-
dicem, pauperes protectorem, advena cyslodem. Hic
inveniunt Reges quid audiant, judices quid timeant.
Hac tristis consolatrix, latum temperat, iratum mi-
*rigat, pauperem recreat, diritem ut se agnoscat in incre-
pat, omnibus se suscipientibus medicamenta tribuit,
nec peccatorem despiciit, sed remedium ei per peni-
tentiam injungit. Post per hanc DEVS offenditur, si-
mulacra irridentur, fiducia offeritur, perfidia distrui-
tur, iustitia ingreditur, prohibetur iniquitas, miseri-
cordia laudatur, crudelitas abdicatur, veritas requiri-
tur, mendacium damnatur, dolus accusatur, pra-
dicatur penitentia, pax sequenda promittitur. Spes
certa nutritur & quod his omnibus excellentius est
Sacramenta laudantur.*

S. Gregor

8. *Rituc adjungemus S. Greg. lib. 3. mor. ad verbis
ista lob. 33. Semel loquitur Deus, & secundo id ipsum
moral. c non repetit, ita dicentes: *Actu diceret DEVS si-
2. in cap. gularum cordibus, privatis vocibus non responderet; sed*
33. lob. *tale eloquium contrarie per quod cur dolorum questione-
rit. Sanis facit, in scriptura quippe eius claqueo, cau-
sas nostras singulis si requirimus invenimus, nec opus
est in eo quod specialiter quisque tolerat, responderet si-
bi divina voce specialiter querat: ibi enim nobis omni-
bus in eo quod specialiter patimur communiter res-
pondetur, ibi vita praeceduntis figura se sequent. Non
ergo Deus ad omnia verba nobis responderet, quia
semel loquitur, & secundo id ipsum non repetit, i.e. in
his que per Scripturam sacram ad Patres nostros pro-
tulit, nos erudire curavit, distinxitque SS. Doctores
Ecclae, discentes & arrogantes, cum intra eam labo-
rare quosdam pusilli ministrantes conficiant, quia in no-
bis Deus ad verba omnia non respondit, & homilia
non in Ezechielem: *Quid enim celi nomine nisi sa-
cra scriptura significatur: de qua nobis & sal sapientia,
& Lumen scientiae, & ex antiquis Patribus stella
exemplorum, alique virtutum luent. Hucusque S.
Gregorius.***

Ex hac doctrina apparet quam non necessaria
sunt revelationes, visiones, perceptions, aut simili-
tudia sentimenti, ijs qui vivam possident fidem, cum
in omnibus dubiis suis ex scriptura sacra respon-
sum audiant, & hauriant satisfactionem, consola-
tionem in angustiis, in prosperitatibus frenum, in
adversitatibus fiduciam, & fortitudinem: nam vi-
vacitate fidei suis, ne immixtio, omnes revelatio-
nes, dogmata, & exempla que in ea continentur,
tanquam sibi particulariter dicta, & revelata sus-
cipiunt, & reverenter accommodant, siue est ijs
Scriptura facta ad instar veteris testamenti propri-
tatis, unde Moysi & filiis Israel responsa daban-
tur. Vel eam tanquam epistolam à DÉO sibi trans-
missam gratia exsculptione venerantur; secundum

quod alibi dixit S. Augustin. Et ha, de illa civitate Cen. I.
unde peregrinavimus littera nobis venerunt, ipsa sunt in scriptura
qua nos portavimus, ut bene vivamus, quid enim ut inquit S. Gregorius, est scriptura sacra, nisi
quam Epistola omnipotentis DEI ad creacionem
suam.

Est denique verbum Dei viridatum, & horus
floribus pulcherrimis exornatus, amoenissimus ir-
rigatus fontibus, deliciissimus abundans fructu-
bus ac ut verbo absolvam, universalis, & omnibus
accommodatissima totius spiritualis profectus em-
cita.

Qui verò accusatis ex Scriptura facia proficiendi modum fecire desiderat, consulat S. Gregorius homilia 15. in Ezechielis, differentem qualiter munimentus & praefidum sit contra omnes insultus, & tentationes dæmonum, ubi, & in particulari per exempla & varios casus, ac particulares inserviūcū; necessitates conguia applicatione descendit.

Id orare autem & qui sacram scripturam legere
nesciunt, aut non possunt, ne & ipsi tanto bene
frustrantur, confessari si opera secundum necel-
litates suas aliquibus utantur sacris sententias, quibus
lumen fidei vivat adjuvi, expedit, & confitantes
current viam iustitudinum Dei, usque ad per-
tuum salutis aeternae.

CAPVT VIII.

*Solam Fidem - vi - tam non autem mer-
tuam ad sustentandum justum
sufficere.*

Cum clarissima ad oculum experientia constiterit, quamvis omnes fidem habeant Christiani, non omnes tamen ex lethargo fraudum mundi, & frivola de rebus caducis existimationis expurgentur. Sed est contra plurimos (quod non abique gravissimo interni doloris senti) dici potest ita in profundissima vitiorum, & passionum suarum abyssu jaceret sepultos, quasi sol iustitiae non illacaret eis, & omnino ignorarent lumen veritatis.

Manifestissimum igitur est, habitum fidei aet
Dei verbum revelatum, ad bene salutiterque vi-
endum, haud quam sufficeret necesse esse
est. & opera fidei, & operibus exercitii fidem
aliquam enim fieri genitos nimis quiete, quia
degenerat & ferrum sua ferrugine lepidum confa-
nit, ita si turpi & culpabili admodum omo-
rale fidei lumen, talentumque fecundissimum
abscondamus, & finamus torpescere, timentium
est ne, quod sepe contingit, iusto Dei iudicio, ob-
lato a nobis magno isto beneficio, tradamus in
reprobum sensum, & ignominiosam cecitatem,

Tres porro assignantur fidei differentiae,
Prima cum fides in eodem subjecto adjuncta
secum habet aliarn virtutem Theologicam, dictar
fides formata seu viva, quia charitas ut docent
Theologici, est anima, vita, forma fidei, ceterarum
que virtutum. Alia fides vocatur informis & mor-
tua : & est, quae expulso per peccatum mortale
charitatis habitu remanet in peccatoribus ; mor-
tua dicitur, non quia non sit vera fides, sed quia
debet illi splendor, & vita, quam sola tribuit chari-
tas, ac praecipue, quia non operatur, sed sicut a
qua in færido lacu stagnantes, quas mortuis ap-
pellare solemus, sim illo vita concursu, aut in-
fluxu, quasi computre cedit: fides vero viva, sicut
fons aquæ vive salientis in vitam æternam, con-